

УДК 001(063):378,4
DOI <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2022.80.2.5>

К. Т. Умяров

доцент кафедри іноземних мов
Харківського національного університету радіоелектроніки

Т. М. Конькова

старший викладач кафедри іноземних мов
Харківського національного університету радіоелектроніки

ФОРМУВАННЯ ПРОЦЕСУ ПРОФЕСІЙНО-КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ ІЗ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ІНШОМОВНІЙ ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У статті проаналізовано сутність та структуру поняття «професійно-комунікативна компетентність» майбутніх інженерів із використанням інформаційних технологій. Описано принципи побудови іншомовної підготовки в університетському кластері з використання інформаційних технологій в іншомовній підготовці студентів у закладах вищої освіти з урахуванням сучасних вимог. Визначено, що пошук ефективних моделей підготовки компетентних, професійно мобільних фахівців вимагає від науковців проведення глибоких обґрунтованих досліджень із використання найбільш достовірних методів обробки фактичного матеріалу. Розглянуто змістовний, технологічний, критеріально-оціночний та результативний модулі, що невід’ємно впливають на розвиток професійних компетенцій у процесі іншомовної підготовки студентів за напрямками інформаційних технологій у закладах вищої освіти. Виявлено дефіцит якісних навчальних матеріалів, що дадуть змогу краще адаптуватись у науковому середовищі, упереджене оцінювання знань і вмінь студентів та неефективну взаємодію студентів та викладачів у закладах вищої освіти. Встановлено, що професійно-комунікативна компетентність у майбутніх інженерів із використання інформаційних технологій в іншомовній підготовці студентів у закладах вищої освіти з урахуванням сучасних вимог є важливим чинником професійного розвитку майбутніх спеціалістів. Доведено, що професійно-комунікативна компетентність майбутніх інженерів із використанням інформаційних технологій – одна з важливих інтегративних рис особистості, яка визначає здатність і бажання майбутнього кваліфікованого спеціаліста застосовувати знання, навички та досвід, отримані на курсі навчання іноземної мови в типових професійних ситуаціях для ефективного виконання соціально-виробничих функцій, зокрема враховувати продуктивну самореалізацію в майбутній професії, успішне входження в іншомовне лінгвокомунікативне професійне середовище.

Ключові слова: професійно-комунікативна компетентність, педагогічні умови, іншомовна підготовка, професійна підготовка майбутніх інженерів, полікультурне професійне середовище.

Постановка проблеми. Актуальною у сучасному світі є полікультурна освіта, що своєю чергою сприяє стрімкому руху до загальної цифровізації та інтеграції як виробничого, соціально-економічного, так і освітнього простору. Пошук ефективних моделей підготовки компетентних, професійно мобільних кваліфікованих фахівців вимагає від науковців, а саме педагогів, проведення глибоких обґрунтованих досліджень із використанням найбільш достовірних методів обробки фактичного матеріалу для покращення знань викладачів (тренінги) та студентів. Зокрема, в широкому контексті перед системою підготовки професійних кадрів закладами вищої освіти ставиться завдання іншомовної підготовки висококваліфікованих фахівців, які володіють ключовими компетенціями для вирішення професійних завдань будь-якої складності.

Задля активізації процесів, заявлених на період до 2030 року, ставиться акцент на актуальність та значимість заходів із забезпечення багаторівневої варіативної іншомовної підготовки студентів, готових та здатних до продуктивної професійної діяльності, що володіють інструментарієм та мовними компетенціями в галузі комунікації, що дуже важливо в сучасному середовищі. На жаль, нині не отримала відповідної уваги та недооцінена професійна іншомовна компетентність спеціаліста, у зв’язку з чим виникає багато конфліктів у комунікації в рамках міжнародної діяльності, а саме партнерства у виробничій, соціальній, культурній та інших сферах. Суспільству потрібен кваліфікований фахівець, який є професіоналом і може розробляти перерозподіляти та вирішувати своєрідні завдання, що неодноразово можуть виникати

у професійній діяльності, приймати самостійно оперативні рішення і реалізовувати поставлені завдання. Професійна діяльність вимагає від кваліфікованого фахівця самостійності, мобільності, упевненості, суб'єктивної готовності до неперервної самоосвіти, особистісного та професійного самовизначення й самовдосконалення, формування високого рівня фахової комунікації. Таким чином, важливим завданням закладів вищої освіти виступає забезпечення країни кадровим складом (потенціалом) відповідного рівня для високотехнологічних галузей народного господарства або сфери виробництва. Відповідно до цього, особливого значення набуває іншомовна підготовка майбутніх фахівців, професійно-комунікативна компетентність (далі – ПКК), яка дасть змогу результативно долати мовні бар'єри (іноземна мова) та виходити за рамки монокультурного мислення, оскільки вона має на увазі здатність та готовність студентів до оптимального ведення комунікації у всіх її видах. Водночас через брак (обмеження кількості) навчальних годин, здебільшого низький рівень мовної (іноземної) підготовки абітурієнтів та різноманітності досліджуваних розділів дуже складно розкрити комунікативний потенціал іноземної мови студентів та визначити його, більшість студентів мають мовний бар'єр і вивести його на рівень активної мовної взаємодії стає важкою задачею. Здебільшого заклади вищої освіти мають однакові навчальні програми з іноземних мов для технічних ЗВО.

Нині в системі вищої освіти багато змін, тому дослідникам (науковцям) необхідно адаптувати студентів до нових змін і наповнювати курси (навчально-методичними посібниками, спеціально відібраними медіаресурсами, презентаціями), щоб студенти мали змогу виконувати деякі завдання самостійно. Відповідно, така оптимізація сприятиме багаторівневості та варіативності лінгвістичної підготовки майбутніх інженерів відповідно до заявленої державою як пріоритетної диверсифікації професійних видів діяльності сучасних кадрів, що передбачає, в тому числі, і впевнене володіння іншомовними комунікативними компетенціями.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Аналіз вітчизняної та зарубіжної літератури показав відсутність єдиного підходу до визначення поняття «професійно-комунікативна компетентність». Проте окремі його особливості та ознаки розглянули у своїх працях такі автори, як С.А. Александро́ва [1], Ф.С. Бацевич [2], Л.С. Гавриляк [3], Т.А. Денищук [4], С.В. Онищук [5], С.В. Симоненко [6], Т.В. Федорів [7] та ін. Теоретичну основу дослідження становлять положення компетентнісного (А.П. Волівач [9], О.О. Герасименко [8], Г.І. Хімічева [9]), системного (С.Е. Важинський [11], Л.З. Сердюк [10], Т.І. Щербак

[11]), діяльнісного (О.С. Бойван [12], Т.В. Гура [13], І.І. Сорочук [14]) підходів до визначення сутності та змісту професійного становлення інженера, основних напрямів формування його професійної компетентності з урахуванням вимог до професії інженера інформаційних технологій та умов його праці.

Визначення професійно-комунікативної компетентності та розробка методичних рекомендацій з урахуванням індивідуальних особливостей інженера в науково-методичній літературі мало висвітлені, тому у зв'язку з різноманітністю наукових підходів питання щодо формування процесу професійно-комунікативної компетентності в майбутніх інженерів із використання інформаційних технологій залишається відкритим та потребує подальших розробок.

Отже, **метою статті є** формування процесу професійно-комунікативної компетентності в майбутніх інженерів із використання інформаційних технологій в іншомовній підготовці студентів у закладах вищої освіти з урахуванням сучасних вимог.

Виклад основного матеріалу. Нині в економічній літературі є багато визначень поняття «комунікативна компетентність», з огляду на які можна зробити висновок, що усі вони не суперечать, а доповнюють один одного, показуючи тим самим його важливість, складність і багатоаспектність.

Дослідження сутності поняття «комунікативна компетентність» у наукових працях потребує конкретизації. Ф. Бацевич комунікативну компетентність трактує як «сукупність знань про спілкування в різноманітних умовах і з різними комунікантами, а також знання та уміння їх ефективного застосування на практиці в конкретному спілкуванні» [2]. Однак автор [1] доповнює це визначення як «здатність людини встановлювати й підтримувати необхідні контакти з іншими індивідами в суспільстві». Така компетентність не лише складається із сукупності знань, умінь і навичок, що забезпечує ефективне спілкування між індивідами, а й припускає вміння змінювати глибину й коло спілкування, розуміти й бути зрозумілим для партнера по спілкуванню з певної теми.

На думку науковця [4], «професійна компетентність – це здатність фахівця від моменту початку своєї професійної діяльності на рівні визначеного державою певного стандарту відповідати суспільним вимогам професії шляхом ефективної професійної діяльності та демонструвати належні особисті якості, мобілізуючи для цього відповідні знання, уміння, навички, емоції, що ґрунтуються на власній внутрішній мотивації, моральних та етичних цінностях та досвіді, усвідомлюючи обмеження у своїх знаннях, вміннях та акумулюючи інші ресурси». Під професійно-комунікативною

компетентністю в роботі [6] розуміється «система екстрафункціонального забезпечення професійних функцій фахівця, що виражає готовність та здатність до комунікативної організації діяльності в різних професійних сферах із представниками різних культур».

На підставі спостережень можна представити формулу компетентності особистості [6]:

$$\text{компетентність} = \text{мобільність знань} + \\ + \text{гнучкість методу} + \text{критичність мислення}$$

Відповідно, важливими складниками компетентності є насамперед засвоєння знань, які людина може самостійно здобути за допомогою книг, Інтернету, тренінгів та використати в будь-якій ситуації, навіть якщо вона нестандартна. Також необхідно визначити шляхи і методи здобуття саме якісних знань, якими можна буде скористатися у своїй професійній діяльності. Важлива складова частина – адекватне оцінювання власних можливостей, знань й умінь.

На основі розгляду тлумачень термінів «комунікативна компетентність» і «професійна компетентність» трактуємо поняття «професійно-комунікативна компетентність» як знання, вміння і навички фахівця від моменту початку своєї професійної діяльності, які він може використовувати завдяки своїм професійним здібностям, що включають комунікацію, лідерські якості, потенціал, вміння брати на себе відповідальність, впевненість, творчість, демонструвати особисті якості, які позитивно впливатимуть на розвиток фахівця у своїй професійній діяльності та відповідатимуть сучасним вимогам суспільства.

Теоретичні засади професійно-комунікативної компетентності визначили теоретичну значимість та зміст процесу формування професійно-комунікативної компетентності в майбутніх інженерів інформаційних технологій в іншомовній підготовці в закладах вищої освіти, можливості створення в освітньому просторі умов, що сприяють розвитку та саморозвитку ПКК у майбутніх фахівців інженерів, інформаційних технологій в іншомовній підготовці [15].

Проведений теоретичний аналіз вимог до рівня професійно-комунікативної компетентності в майбутніх інженерів із використанням інформаційних технологій дозволив систематизувати основні напрями, зміст, форми та технологічне забезпечення іншомовної підготовки в технічному закладі вищої освіти, що сприяють як підвищенню якості професійної освіти загалом, так і рівню сформованої ПКК. Таким чином, завдяки аналізу педагогічних теоретико-прикладних досліджень визначено, що професійно-комунікативна компетентність є комплексним новоутворенням, що включає систематизовані мовні знання про синтез, спостере-

ження, статистику, розрахунки та функціонування мови, продукування думок засобами іноземної мови, толерантне сприйняття думок оточення, а також усвідомлення та розуміння особливостей культури носіїв іноземної мови та контекстуально визначальних видів дискусії.

Проте важливо розуміти, що до поняття ПКК належить здатність і готовність студентів до оптимального ведення комунікації у всіх її видах суворої відповідності заданим комунікативним напрямом, водночас сприймаючи, інтерпретуючи та активно продукуючи зв'язкові висловлювання у професійному контексті відповідно до попередньо побудованої тактики комунікації, що передбачає повагу до партнера та його національної культури [16]. Здійснений теоретичний аналіз дав змогу сформулювати таке визначення: професійно-комунікативна компетентність майбутніх інженерів інформаційних технологій – це об'єднання властивостей особистості, яке зумовлює здатність і готовність майбутнього фахівця використовувати отримані в процесі іншомовної підготовки знання, вміння, навички та досвід у типових іншомовних професійних ситуаціях для ефективного виконання соціально-виробничих функцій та продуктивної самореалізації у своїй професійній діяльності, а також успішного входження до іншомовного лінгвокомунікативного професійного середовища та продуктивної взаємодії.

Щодо визначення сукупності компетенцій, що становлять ПКК, проаналізовано компетенції бакалаврів за напрямом інформаційних технологій [17], а також потреби інноваційних високотехнологічних підприємств у професійних кадрах із високим рівнем іншомовної комунікативної компетентності. Зокрема, компетентнісний підхід у цьому випадку виступив стратегічним регулятором, тобто необхідно розуміти, як фахівець буде правильно слідкувати та діяти в різних ситуаціях та які шляхи вирішення проблем буде шукати за допомогою інформаційних технологій.

Проте важливо розуміти, що насамперед потрібно мати професійні кадри в будь-якій сфері, що мають знання з іноземної мови. Для підготовки інноваційних інженерних кадрів, які будуть здатні до продуктивної комунікативної взаємодії в полікультурному професійному середовищі, відповідати освітнім запитам, потребам та інтересам студентів, мають підвищувати якості професійної освіти інженерів інформаційних технологій, що базується на таких принципах побудови іншомовної підготовки в університетському кластері з використання інформаційних технологій в іншомовній підготовці студентів у закладах вищої освіти з урахуванням сучасних вимог та функцій, як цілісність (єдність, тобто всі компоненти мають бути злагоджені); безперервність (можливість отримання і поповнення знань, удосконалення, їх самореалізація

в будь-якій галузі або сфері, тобто орієнтація освітньої системи на людину); гуманітарність (можливість досліджувати людину і суспільство загалом, його культуру і історію); об'єктивність та суб'єктивність (тобто чітко та правильно розставляти пріоритети та оцінювати ситуацію); діалогізм (тобто ставлення до іншого співрозмовника); природовідповідність (все, що стосується виховання, має відповідати природі, закономірностям її розвитку, задаткам, здібностям, нахилам, інтересам) та полікультурність (тобто інтегративна якість особистості, що базується на загальній культурі (емоційній, інтелектуальній, поведінковій), що виявляється в міжкультурній взаємодії шляхом усвідомлення негативних культурних стереотипів і упереджень, відкриваючи суб'єкту можливість діалогу і самообґрунтованість в умовах множинності культур [18]).

Далі розглянемо детально змістовний, технологічний, критеріально-оціночний та результативний модулі, що невід'ємно впливають на розвиток професійних компетенцій у процесі іншомовної підготовки студентів за напрямками інформаційних технологій у закладах вищої освіти.

Першим розглянемо змістовий модуль, що розкриває контент іншомовної підготовки майбутніх інженерів, який націлений на формування лінгвістичної, комунікативної, інформаційно-пошукової та соціокультурної складової частини професійно-комунікативної компетентності. Другий модуль – це технологічний: він акумулює методико-дидактичне забезпечення розвитку та саморозвитку ПКК у процесі іншомовної підготовки майбутніх професійних кадрів за заявленими напрямками за дотримання таких педагогічних умов, як організаційне дотримання етапності технології процесу формування ПКК у майбутніх інженерів інформаційних технологій, комунікативне використання культурологічного діалогу як основи інтерактивних технологій діалогової, групової лінгвопошукової, творчої, імітаційної, тобто ігрової та неігрової діяльності, методичне забезпечення для реалізації екстралінгвістичного та інтралінгвістичного контекстів лінгводидактичного матеріалу професійних науково-технологічних текстів у модулях медіаконтенту іншомовної підготовки. Далі розглянемо критеріально-оціночний модуль, який інтегрує такі критерії, що позначаються на мотивації, орієнтованості та операційних здібностях, на показниках та рівні оцінки сформованих та розвинених компетенцій у процесі іншомовної підготовки студентів за напрямками інформаційних технологій (високий, середній та низький рівні). У результативному модулі відображено сукупність гарантовано сформованих компонентів ПКК у майбутніх інженерів, характеристики формування компетенцій на різних етапах іншомовної підготовки. У прогностичному плані результатом реалізації розробленої моделі передбачається

підвищення рівня професійної компетентності випускників інформаційних технологій, зрештою, якості професійної освіти загалом, яка впливає на фахівця у майбутньому.

Зокрема, аналіз модулів показав, що їх використання сприяє кращому формуванню лінгвістичної, комунікативної, інформаційно-пошукової та соціокультурної складової частини професійно-комунікативної компетентності, яка допомагає майбутньому фахівцю краще орієнтуватись у суспільстві та знаходити правильні напрями комунікації. Для перевірки ефективності зазначених модулів було проведено дослідження, завданнями якого були розробка його програми, організація багаторівневої варіативної підготовки з іноземної мови студентів із використанням інформаційних технологій, оцінка динаміки формування професійно-комунікативної компетентності в майбутніх інженерів, створення педагогічних умов для реалізації розробленої моделі формування професійно-комунікативної компетентності в майбутніх інженерів із використанням інформаційних технологій в іншомовній підготовці та оцінка її ефективності.

Висновки та пропозиції. Професійно-комунікативна компетентність майбутніх інженерів із використанням інформаційних технологій являє собою об'єднання властивостей особистості, яка зумовлює здатність і готовність майбутнього фахівця використовувати отримані в процесі іншомовної підготовки знання, вміння, навички та досвід у типових іншомовних професійних ситуаціях для ефективного виконання соціально-виробничих функцій та продуктивної самореалізації у своїй професійній діяльності, а також успішного входження до іншомовного лінгвокомунікативного професійного середовища та продуктивної взаємодії. На основі теоретичного аналізу педагогічних теоретико-прикладних досліджень було визначено, що професійно-комунікативна компетентність є комплексним новоутворенням, що включає систематизовані мовні знання про синтез, спостереження, статистику, розрахунки та функціонування мови, продукування думок засобами іноземної мови, толерантне сприйняття думок оточення, а також усвідомлення та розуміння особливостей культури носіїв іноземної мови та контекстуально визначальних видів дискусії. Результати проведеного дослідження переконливо довели ефективність використання в будь-якій сфері інформаційних технологій, а саме: для майбутніх інженерів розроблено змістовний, технологічний, критеріально-оціночний та результативний модулі, що невід'ємно впливають на розвиток професійних компетенцій у процесі іншомовної підготовки студентів за напрямками інформаційних технологій у закладах вищої освіти. Перспективою подальших досліджень є створення оптимальних умов

для самоосвіти, саморозвитку та самореалізації в процесі активного занурення студентів в іншомовне професійно орієнтоване середовище під час вивчення іноземної мови в закладах вищої освіти.

Список використаної літератури:

1. Александрова С.А. Професійно-комунікативна компетентність. Тексти лекцій. Харків : ХНАКМГ, 2008. 40 с
2. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики : підручник. Видавничий центр «Академія», 2004. 344 с.
3. Гавриляк Л.С. Комунікативна компетентність як складова професійної підготовки сучасного фахівця. *Науковий журнал «ЛОГОС. Мистецтво наукової думки»*. 2019. № 3, квітень. С. 70–73.
4. Денищук Д.А. Формування професійно-комунікативної компетентності майбутніх фахівців з політології та історії. Миколаїв, 2009. URL: https://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/doc/2009/7_2009/16.pdf.pdf. (дата звернення: 21.12.2021 року).
5. Онищук С.В. Комунікативна компетентність як умова професійного розвитку правоохоронців. *Державно-управлінські студії*. 2018. № 8 (10). URL: <http://studio.ipk.edu.ua/komunikatyvna-kompetentnist-yak-umova-profesiynoho-rozvytku-pravookhorontsiv/> (дата звернення: 21.12.2021 року).
6. Симоненко С.В. Модель формування комунікативної компетентності фахівців з програмної інженерії. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2018. Вип. 60 (113). Т. 2. С. 181–185.
7. Федорів Т.В. Комунікативна компетентність і параметри. *Теорія та практика державного управління*. 2010. Вип. 4. С. 399–405. URL: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/tpdu/2010-4/doc/4/05.pdf>. (дата звернення: 21.12.2021 року).
8. Герасименко О.О. Компетентнісний підхід як концептуально-прикладна платформа розвитку персоналу: інституціональне середовище і практичний інструментарій. *Інноваційна економіка*. 2019. № 3–4 (79). С. 45–51. URL: <http://inneco.org/index.php/inneco.ua/article/view/41>. (дата звернення: 21.12.2021 року).
9. Волівач А.П., Хімічева Г.І. Застосування європейських стандартів забезпечення якості освіти для підвищення загальних компетентностей студентів. *Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. Сер. Технічні науки*. 2016. № 2. С. 154–165.
10. Сердюк Л.З. Методологія системного підходу у дослідженні мотивації учіння: основні напрями досліджень, принципи і закономірності. *Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами*. 2011. № 8 (10). URL: <http://ap.uu.edu.ua/article/108>. (дата звернення: 21.12.2021 року).
11. Вадимський С.Е., Щербак Т.І. Методика та організація наукових досліджень. Суми : СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2016. 260 с.
12. Бойван О.С., Цмок Г.П., Чоботар О.В. Діяльнісний підхід (learning by doing approach) як джерело мовленнєвих стимулів для розвитку комунікативних умінь студентів на заняттях із розмовної практики. *Журнал Студентського наукового товариства*. 2019. С. 81–87. URL: <https://jvestnik-sss.donnu.edu.ua> (дата звернення: 21.12.2021 року).
13. Гура Т.В., Ріпко І.В. Діяльнісний підхід в контексті вивчення проблеми формування лідерської позиції у майбутніх інженерів. *Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти*. 2016. Вип. 45 (49), Ч. 1. С. 143–153. URL: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/25300> (дата звернення: 21.12.2021 року).
14. Сорочук І.І. Роль діяльнісного підходу у процесі становлення педагога нового покоління. *Молодий вчений*. 2018. № 12.1 (64.1). С. 63–67. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2018/12.1/15.pdf>. (дата звернення: 21.12.2021 року).
15. Тихонова Т.В. Інформаційно-комунікаційні технології професійної діяльності педагога: сутність поняття. *Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В.О.Сухомлинського*. 2011. Випуск 1.33. Педагогічні науки. С. 101–105.
16. Волярська О.С., Понедько Т.Б. Теоретико-методологічні засади впровадження інформаційних технологій в навчальний процес вищої школи. *Вісник Запорізького національного університету*. 2010. № 13. С. 31–36.
17. Акіменко В.В., Нікітченко М.С. Особливості розробки освітнього стандарту з інформатики (напрямок підготовки 040302). *Інформаційні технології в освіті*. Збірник наукових праць. 2010. Вип. 5. С. 9–15.
18. Мичковська В. Поняття полікультурності як якості особистості. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України*. 2021. № 1 (24). С. 236–253. URL: <https://periodica.nadpsu.edu.ua/index.php/pedzbirnyk/article/view/669/627>. (дата звернення: 21.12.2021 року).

Umuarov K., Konkova T. The process formation of the professional communication competence for future engineers by using information technologies in foreign language training of the students in higher education institutions.

The article analyzes the essence and structure of the concept of “professional and communicative competence” of future engineers by using information technologies. The principles of the construction of foreign language training at the university cluster with the using information technologies for foreign language training of the students at higher education institutions taking into account the modern requirements are described. It is determined that the search for the effective models of training competent professionally mobile specialists requires the scientists to conduct in-depth research by using the most reliable methods of processing factual material. The substantive, technological, criterion-evaluative and effective modules are considered which inseparably influence on the development of professional competencies in the course of foreign language training of the students in the field of information technologies at higher education institutions. The article reveals a shortage of high-quality teaching materials that allow better adaptation in the scientific environment, the possibility of a biased assessment of the students’ knowledge and skills and ineffective interaction between students and teachers at higher educational institutions. It is established that the professional and communicative competence of future engineers by using information technologies in foreign language training of the students at higher education institutions taking into account the modern requirements as the important factor in the professional development of future professionals. It is proved that the professional and communicative competence of future engineers by using information technologies as one of the important integrative personality traits that determines the ability and desire of a future qualified specialist to apply knowledge, skills and experience gained in the course of a foreign language training in the typical professional situations for the effective implementation of social and production functions, in particular, take into account productive self-realization in the future profession for the successful integration in a foreign language linguistic-communicative professional environment.

Key words: professional-communicative competence, pedagogical conditions, foreign language training, professional training of future engineers, multicultural professional environment.